

Excursie Luik op 13 oktober 2022.

De eerder geplande excursie Luik in april 2020 wordt na intermezzo door de Corona pandemie uitgevoerd op 13 oktober j.l., twee en een half jaar na dato. Destijds meldden zich 47 belangstellenden aan, nu zijn we met 22.

Volgens plan worden we op tijd gelost op Place Saint-Lambert in het historische centrum van de stad, van waar we langs rigoureuze wegopbrekingen en bouwlawaai onze weg zoeken naar het Office du Tourisme (VVV). Dat geeft even problemen omdat de bus ons niet bij het adres heeft kunnen afzetten. Gesplitst in twee groepjes arriveren we toch op tijd. We worden onthaald met koffie en croissants en dit wordt door het gezelschap zeer gewaardeerd.

Voor we aan de stadswandeling beginnen houdt Maria, onze toegewezen Nederlandssprekende gids, een inleiding over wat ons te wachten staat, met respectievelijk samenhangende geschiedenis. Allereerst het gebouw waarin we ons bevinden. Dit is de vleeshal uit de 16e eeuw in Luikse renaissancestijl. De stad Luik is gevormd door twee pijlers: de ligging aan de Maas én de Kerk.

Aan de hand van een oude prent aan de wand laat Maria zien hoe Luik is gesitueerd in de diepte van de maasvallei. Het oude centrum van de stad, waar wij ons nu bevinden, ligt op de linker Maasoever. Makkelijk om te onthouden, zegt Maria: “Ga je omhoog, dan verlaat je Luik, ga je omlaag dan kom je in het centrum”. Macht en rijkdom waren voornamelijk aan deze kant gevestigd. De overkant was van oorsprong een moerasgebied. Door de aanleg van een afwateringskanaal ontstond een ‘eilandje’ in de

Maas, Outremeuse, nu winkel- en handelsgebied.

De meeste bezienswaardigheden bevinden zich in het historische centrum en hiervan gaan we er een aantal zien tijdens de stadswandeling.

Jammer, het parapluutje moet toch open als we buiten komen. We bekijken het gebouw en de omgeving en bespreken een zwarte figuur aan de gevel van een hoog flatgebouw. Voor mij een dansende figuur met een zwierige rok, voor anderen weer iets totaal anders. Het schijnt uit een kunstwerk te komen en de geboortegrot van Jezus voor te stellen. Dát had geen van allen erin gezien.

Het is opnieuw manoeuvreren langs opengebroken straten naar ons eerste doel, de Sint-Bartholomeüskerk uit de 11^e - 12^e eeuw. In eerste instantie was het een Romaans gebouw naar Duits Rijnlands model, maar is bij renovaties met andere stijlen aangebouwd en versierd, zoals een classicistische ingang en een barok altaar. In de kerk staat de beroemde doopvont van vroeg 12^e eeuws smeedwerk van Renier de Huy (Reinier van Hoi). Vermoedelijk gemaakt volgens de ‘verloren wastechniek’, gegoten in messing, gedragen door 10 van de oorspronkelijk 12 stieren en rondom versierd met reliëfs van diverse Bijbelse dooptaferelen. Het bijbehorend deksel is er niet meer. De doopvont hoort tot de zogenaamde “zeven wonderen van België”.

Op het plein voor de kerk staat een veelzeggend beeld: een groep bisschoppen van formaat en op afstand een groep mensjes van klein formaat.

We vervolgen onze wandeling richting De Trappen van Bueren via de Cour Saint Antoine, een unieke binnenplaats die als een oase fungeert in de drukte van stad en verkeer. Nieuwe appartementen en huizen uit de 17^e en 18^e eeuw zijn architectonisch verenigd. Op het plein een fontein met Egyptische obelisk die via een kanaaltje verbonden is met een Maya-piramidesculptuur.

We steken de binnenplaats over en komen in de Rue Hors Château (straat buiten het kasteel) met de steegjes die hierop uitkomen, de zogenaamde 'Impasses'. Wij lopen door Impasse de l'Ange die via een u bocht een aparte in- en uitgang heeft. Het steegje is in het begin niet breder dan voor één persoon, verder door loopt het wijder uit en staan 17e en 18e eeuwse herenhuizen met kleine scheve huisjes gecombineerd met waar plaats is bloemen en groen. Het heeft charme vergelijkbaar met een intiem begijnhofje

Iets verderop in een zijstraatje van de Rue Hors Château staan we voor de imponerende Montagne de Bueren (de Trappen van Bueren). Maar liefst 374 treden met gewoon huizen erlangs. Een mooie plek voor een groepsfoto merkt iemand op, maar constateert tegelijkertijd dat de groep nog niet compleet is. Weer verenigd kan Maria haar verhaal afsteken terwijl wij toekijken hoe trosjes studenten al etend en/of sportend de treden beklimmen. De universiteit is in deze buurt gevestigd en het is lunchpauze. In ons gezelschap is weinig animo om het na te doen. De trap is 260 meter lang en verbindt de Rue Hors Château beneden met de Citadel van Luik boven. Als je boven staat wordt je beloond met een formidabel uitzicht over Luik en de omgeving.

De naam van de straat/trap verwijst naar één van de aanvoerders tijdens de Slag om Luik in 1468: Vincent van Bueren. Het is niet omdat hij de strijd heeft gewonnen, maar omdat hij strijdlustig en dapper was. De groepsfoto wordt hier gemaakt.

Dan leidt Maria ons door een winkelstraat waar maar liefs drie winkels gevestigd zijn met de naam Saperlipopette: een ambachtelijke broodbakkerij; Luikse wafels en andere zoete heerlijkheden en een snackbar en alle drie van dezelfde eigenaar. Het ziet er allemaal heerlijk uit, vooral als je trek begint te krijgen.

We komen uit op de Place du Marché waar we langs een batterij restaurants lopen die uitnodigen tot plaats nemen, maar.... we zijn nog niet klaar. We stoppen voor Le Perron (De Perroen) tegenover het stadhuis (la Violette).

Een perroen is een hardstenen zuil met daarop een rijksappel in de vorm van een pijnappel met een kruis. Perroens zijn te vinden in steden die behoorden tot het vroegere prinsbisdom Luik. Het is een symbool van vrijheid, autonomie en gerechtigheid. Ze markeerden veelal de plaats waar recht werd gesproken.

Het laatste monument van onze stadswandeling is het Prins-Bischoppelijk Paleis op de Place Saint Lambèrt

In 706 verhuisde bisschop Lambertus van Maastricht naar Luik. Hij heeft er niet lang gewoond, want in hetzelfde jaar nog werd hij vermoord. Door die moord kwam bedevaart naar de plaats op gang en ontwikkelde Luik zich in snel tempo tot het nieuwe centrum van het bisdom.

In de 10e eeuw beleefde de stad een grote bloeiperiode onder het bewind van bisschop Notger. Het aantal kapittelkerken/-scholen, abdijen en kloosters breidde gestaag uit. Vanaf 972 werden de bisschoppen prins-bisschoppen genoemd, wat betekent dat ze ook wereldlijk gezag hadden.

Eind 16^e eeuw is het huidige Paleis van de Prins-Bisschoppen voltooid. Het is een groot gebouw in renaissancestijl. De opmerkelijk grote en bijzondere binnenplaats (Cour d'Honneur) is omringd door een zuilenarcade met zestig renaissancezuilen van verschillende types. Een aantal van die zuilen is gedecoreerd met maskers en hoofden met verentooien naar Azteeks model, kennelijk naar smaak van de toenmalige bisschop.

Onder de ingang van het paleis en de Place Saint-Lambèrt loopt het 5 km lange riviertje, Légia, dat naar de Maas stroomt. Mogelijk dat Liège/Luik daaraan zijn naam te danken heeft.

Voilà, dat was de stadswandeling!

Met heel veel dank voor de voortreffelijke rondleiding nemen we afscheid van Maria. In een oogwenk is het gezelschap, verdeeld in plukjes, terug te vinden op de terrassen van de restaurants op de Place du Marché voor de lunchpauze.

Om half drie staat de bus er weer om ons naar Museum La Boverie te brengen op het eiland Outremeuse. Het museum is gehuisvest in het Paleis voor Schone Kunsten van Luik dat gebouwd is voor de Wereldtentoonstelling van 1905 in het Parc de La Boverie. Omdat er op dit moment geen tijdelijk expositie draait kunnen we alleen de vaste collectie bezoeken en de museumwinkel en het park uiteraard, waar ook nog enkele kunstwerken staan.

De vaste collectie is niet zo groot, wel enkele topstukken van bekende kunstenaars o.a. : Marc Chagall, Franz Marc, Cobra, Kees van Dongen, Picasso. Helaas zijn enkele van deze topstukken uitgeleend aan exposities elders.

Het topstuk voor de Van Rossems in hun tv programma is wél aanwezig: Le vieux jardinier van Emile Claus.

Om half vijf lopen we vanuit het Parc de La Boverie over een loopbrug naar de overkant van de Maas, waar in de wijk Guillemins het beroemde Station Liège-Guillemins ligt, ontworpen door de beroemde architect Santiago Calatrava.

Voor degene die er al geweest is, of degene die de foto in het programma goed bekeken heeft, is het even wennen of schrikken: het was toch transparant glas!? Klopt, maar zie het bericht van 13 oktober 2022 in De Standaard: “De Franse kunstenaar Daniel Buren (84) heeft als kunstproject het station getransformeerd in een totaalinstallatie van licht en kleur. Er is ruim twee maanden aan gewerkt met hulp van alpinisten en kost € 600.000. Vanaf 14 oktober is het klaar. “

Het **kunstwerk** is te zien tot 15 oktober 2023.

Er zijn veel mooi foto's gemaakt van het kunstwerk. Zo wij topstukken in het museum gemist hebben, dit hebben wij toch maar mooi meegenomen.

De bus staat te wachten bij het station om ons weer huiswaarts te rijden, maar eerst staat ons nog een twee gangen diner te wachten in hotel Van de Valk Stein-Urmond.

Precies volgens plan zijn we weer om half 10 terug bij station Universiteit Tilburg.

Chauffeur John is hartelijk bedankt voor zijn stiptheid en prettige rijstijl.

Op naar de volgende excursie.

Verslag: Georgette Bruinsma